

SỐ 236

KINH KIM CANG BÁT-NHÃ BA-LA-MẬT

Hán dịch: Đời Nguyên Ngụy, Tam tạng Pháp sư Bồ-đề-lưu-chi,
người xứ Thiên Trúc.

Tôi nghe như vầy:

Một thời, Đức Thế Tôn ở tại khu lâm viên Kỳ-đà Cấp cô độc, thành Xá-bà-đề, cùng với chúng đại Tỳ-kheo gồm một ngàn hai trăm năm mươi vị.

Bấy giờ, đến giờ ngọ trai, Đức Thế Tôn đắp y, ôm bát vào thành Xá-bà-đề khất thực. Ở trong thành đó, theo thứ lớp khất thực xong, trở về chỗ cũ thọ trai. Thọ trai xong, xếp y cất bát, rửa chân; như thường lệ trải tọa cụ, ngồi kiết già thẳng thân mà trụ trong chánh niệm bất động.

Khi ấy các Tỳ-kheo đi đến chỗ Phật. Đến xong, đánh lẽ sát chân Phật, nhiễu bên phải ba vòng, rồi lui ngồi một bên.

Bấy giờ, Tuệ mạng Tu-bồ-đề ở trong đại chúng, liền từ chỗ ngồi đứng dậy, trích y để bày vai phải, gối phải sát đất, chắp tay hướng về Đức Phật, cung kính bạch Phật:

–Hiếm có thay! Đức Thế Tôn Như Lai, Ứng Cúng, Chánh Biến Tri, Ngài khéo hộ niệm cho các vị Bồ-tát, khéo phó chúc cho các vị Bồ-tát. Bạch Thế Tôn! Làm thế nào để các vị Bồ-tát ở Đại thừa phát tâm Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác? Nên an trụ như thế nào? Nên tu hành như thế nào? Nên hàng phục vọng tâm như thế nào?

Bấy giờ Đức Phật bảo Tu-bồ-đề:

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

–Lành thay, lành thay! Nay Tu-bồ-đề! Như ông đã nói, Như Lai khéo hộ niệm các vị Bồ-tát, khéo phú chúc các vị Bồ-tát. Nay ông hãy lắng nghe, ta sẽ vì ông mà nói. Như trong hàng Đại thừa Bồ-tát, nếu có vị nào phát tâm Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác thì nên như vậy mà an trụ tâm, như vậy mà tu hành, như vậy mà hàng phục vọng tâm.

Tu-bồ-đề bạch Phật:

–Bạch Đức Thế Tôn! Chúng con vui sướng muốn nghe!

Đức Phật bảo Tu-bồ-đề:

–Các vị Bồ-tát nên sinh tâm như vậy: “Những điều mà tất cả chúng sinh có và những gì thuộc về chúng sinh như loài sinh bỗng trừng, loài thai sinh, loài sinh chổ ẩm thấp, loài hóa sinh, loài có sắc, loài không sắc, loài có tưởng, loài không tưởng, loài chẳng phải có tưởng chẳng phải không tưởng; những gì mà sinh giới có và những gì thuộc về chúng sinh; ta đều khiến vào Vô dư Niết-bàn mà diệt độ.” Diệt độ vô lượng, vô biên chúng sinh như vậy, nhưng kỳ thật không thấy chúng sinh được diệt độ. Vì sao? Nay Tu-bồ-đề! Nếu Bồ-tát có tưởng chúng sinh tức chẳng phải Bồ-tát. Vì sao? Nay Tu-bồ-đề! Nếu Bồ-tát khởi tưởng chúng sinh, tưởng nhân, tưởng thọ giả thì không gọi là Bồ-tát.

Lại nữa, nay Tu-bồ-đề! Bồ-tát không trụ vào sự việc mà thực hành bối thí; không trụ vào mọi nơi mà thực hành bối thí, không trụ sắc mà bối thí, không trụ thanh, hương, vị, xúc, pháp mà bối thí.

Nay Tu-bồ-đề! Ý ông thế nào? Hư không ở phương Đông có thể suy lưỡng được không?

Tu-bồ-đề thưa:

–Bạch Thế Tôn, không!

Đức Phật hỏi:

–Như vậy, nay Tu-bồ-đề! Hư không ở phương Nam, phương Tây, phương Bắc, bốn hướng trên, dưới có thể suy lưỡng được không?

Tu-bồ-đề thưa:

–Bạch Thế Tôn, không!

Đức Phật dạy:

–Đúng vậy, đúng vậy! Nay Tu-bồ-đề! Nếu Bồ-tát không trụ

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

nơi tướng mà bối thí, thì phước đức cũng lại như vậy, không thể suy lưỡng.

Đức Phật lại bảo Tu-bồ-đề:

–Bồ-tát chỉ nên như vậy mà thực hành bối thí. Này Tu-bồ-đề! Ý ông thế nào? Có thể dùng tướng đã thành tựu để được thấy Như Lai không?

Tu-bồ-đề thưa:

–Dạ không, bạch Thế Tôn! Không thể dùng tướng đã thành tựu mà thấy được Như Lai. Vì sao? Vì Như Lai nói tướng tức là chẳng phải tướng.

Đức Phật bảo Tu-bồ-đề:

–Phàm nói có tướng đều là nói dối. Nếu thấy các tướng chẳng phải tướng, thì chẳng phải nói dối. Nếu thấy các tướng chẳng phải tướng như vậy, tức là thấy Như Lai.

Ngài Tu-bồ-đề bạch Phật:

–Bạch Đức Thế Tôn! Về sau, nếu có chúng sinh ở đời mạt pháp, được nghe những câu kinh như vậy, có thể sinh tướng chân thật không?

Đức Phật bảo Tu-bồ-đề:

–Ông chớ nói điều đó, rằng về sau, nếu có chúng sinh ở đời mạt pháp, nghe những câu kinh như vậy, có thể sinh tướng chân thật không?

Đức Phật lại bảo Tu-bồ-đề:

–Các vị Đại Bồ-tát, ở đời mạt pháp về sau, khi Phật pháp muôn tiêu diệt, vị nào có giữ giới, tu phước đức trí tuệ, đối với kinh này có thể phát khởi lòng tin và cho đó là sự thật.

Đức Phật lại bảo Tu-bồ-đề:

–Nên biết, các vị Đại Bồ-tát kia chẳng phải ở nơi một Đức Phật, hai Đức Phật, ba, bốn, năm Đức Phật đã tu hành cúng dường; chẳng phải ở trong một Đức Phật, hai Đức Phật, ba, bốn Đức Phật đã gieo trồng căn lành.

Đức Phật lại bảo Tu-bồ-đề:

–Các vị đó đã ở trong vô lượng trăm ngàn vạn Đức Phật để tu hành, cúng dường và ở trong vô lượng trăm ngàn vạn Đức Phật để gieo trồng căn lành. Các vị ấy nghe kinh này dù chỉ trong một niệm

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẶNG KINH

cũng có thể sinh lòng tin trong sạch.

Này Tu-bồ-đề! Đức Như Lai đều biết những chúng sinh đó. Đức Như Lai đều thấy những chúng sinh đó.

Này Tu-bồ-đề! Các vị Bồ-tát ấy sinh phước đức nhiều vô lượng như vậy, nhận vô lượng phước đức như vậy là vì sao? Ngày Tu-bồ-đề! Vì các vị Bồ-tát ấy không trở lại tướng ngã, tướng chúng sinh, tướng nhân, tướng thọ giả.

Này Tu-bồ-đề! Các vị Bồ-tát ấy, không tướng pháp, cũng chẳng phải là không tướng pháp; vô tướng cũng chẳng phải là vô tướng. Vì sao? Ngày Tu-bồ-đề! Các vị Bồ-tát ấy nếu ôm giữ tướng pháp tức là dính mắc vào ngã, nhân, chúng sinh, thọ giả.

Này Tu-bồ-đề! Nếu Bồ-tát ấy có tướng pháp tức là dính mắc tướng ngã, tướng nhân, tướng chúng sinh, tướng thọ giả. Vì sao? Ngày Tu-bồ-đề! Không nên giữ lấy tướng pháp, cũng chẳng nên không giữ lấy tướng pháp. Bởi nghĩa ấy nên Như Lai thường nói: “Pháp môn là thí dụ đổi dời, pháp ấy nên bỏ, cũng chẳng phải bỏ pháp ấy.”

Đức Phật bảo Tuệ mạng Tu-bồ-đề:

– Ngày Tu-bồ-đề! Ý ông thế nào? Như Lai có được Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác không? Như Lai có thuyết pháp không?

Tu-bồ-đề thưa:

– Như con hiểu nghĩa của Phật đã nói, không có pháp nhất định để Như Lai được Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác, cũng không có pháp nhất định mà Như Lai nói. Vì sao? Vì Như Lai thuyết pháp đều không thể chấp giữ, không thể nói được, chẳng phải là pháp, cũng chẳng phải là phi pháp. Vì sao? Vì tất cả bậc Thánh đều tu pháp vô vi mà được gọi vậy.

Này Tu-bồ-đề! Nếu có thiện nam, tín nữ nào đem bảy báu bố thí khấp tam thiền đại thiền thế giới, ngày Tu-bồ-đề! Ý ông thế nào? Người thiện nam, tín nữ đó có được phước đức nhiều không?

Tu-bồ-đề thưa:

– Rất nhiều, bạch Thế Tôn! Rất nhiều, bạch Thế Tôn! Thiện nam, tín nữ kia được phước rất nhiều. Vì sao? Bạch Thế Tôn! Phước đức nhiều ấy tức chẳng phải nhiều phước đức. Cho nên, Như Lai nói phước đức nhiều, phước đức nhiều.

Đức Phật bảo Tu-bồ-đề:

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

–Nếu có thiện nam, tín nữ nào đem bảy báu bối thí khấp tam thiên đại thiền thế giới, lại có người đối với kinh này, thọ trì chỉ có bốn câu kệ thôi, rồi vì người khác mà giảng nói, thì phước đó hơn người kia vô lượng, không thể đếm. Vì sao?

Này Tu-bồ-đề! Vì tất cả chư Phật và pháp Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác đều từ kinh này mà sinh ra, tất cả chư Phật Như Lai đều từ kinh này mà sinh.

Này Tu-bồ-đề! Gọi là Phật pháp, tức chẳng phải Phật pháp.

Này Tu-bồ-đề! Ý ông thế nào? Tu-dà-hoàn có thể nghĩ: “Ta được quả Tu-dà-hoàn” không?

Tu-bồ-đề thưa:

–Dạ không, bạch Thế Tôn! Vì sao? Vì thật không có pháp nào gọi Tu-dà-hoàn. Không nhập vào sắc, thanh, hương, vị, xúc, pháp, ấy mới gọi là Tu-dà-hoàn.

Đức Phật bảo Tu-bồ-đề:

–Ý ông thế nào? Tư-dà-hàm có thể nghĩ: “Ta được quả Tư-dà-hàm” không?

Tu-bồ-đề thưa:

–Dạ không, bạch Thế Tôn! Vì sao? Vì thật không có pháp nào gọi Tư-dà-hàm, nên gọi là Tư-dà-hàm.

–Này Tu-bồ-đề! Ý ông thế nào? A-na-hàm có thể nghĩ: “Ta được quả A-na-hàm” không?

Tu-bồ-đề thưa:

–Dạ không, bạch Thế Tôn! Vì sao? Vì thật không có pháp nào gọi là A-na-hàm, nên mới gọi là A-na-hàm.

–Này Tu-bồ-đề! Ý ông thế nào, A-la-hán có thể nghĩ: “Ta được quả A-la-hán” không?

Tu-bồ-đề thưa:

–Dạ không, bạch Thế Tôn! Vì sao? Vì thật không có pháp nào gọi là A-la-hán.

Bạch Đức Thế Tôn! Nếu A-la-hán nghĩ: “Ta được quả A-la-hán”, tức là còn chấp ngã, nhân, chúng sinh, thọ giả.

Bạch Thế Tôn! Phật khen con được phép định Vô tránh là bậc tối đệ nhất, Thế Tôn khen con là A-la-hán ly dục. Bạch Thế Tôn! Con không nghĩ con là A-la-hán ly dục.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Bạch Thế Tôn! Nếu con nghĩ rằng con được A-la-hán, thì Thế Tôn không khen con ưa hạnh Vô tránh đệ nhất. Vì Tu-bồ-đề thật ra không có làm gì hết nên mới gọi là Tu-bồ-đề ưa hạnh Vô tránh.

Đức Phật bảo Tu-bồ-đề:

–Ý ông thế nào? Đức Như Lai trước kia ở chỗ Phật Nhiên Đăng, có được pháp Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác không?

Tu-bồ-đề thưa:

–Dạ không, bạch Thế Tôn! Đức Như Lai ở chỗ Phật Nhiên Đăng, thật không được pháp Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác.

Đức Phật bảo Tu-bồ-đề:

–Nếu Bồ-tát nói rằng: “Ta trang nghiêm cõi nước Phật” thì Bồ-tát đó nói không thật. Vì sao? Này Tu-bồ-đề! Như Lai đã nói: “Trang nghiêm cõi Phật tức chẳng phải trang nghiêm, nên mới gọi là trang nghiêm cõi Phật.” Cho nên, này Tu-bồ-đề! Các Đại Bồ-tát nên sinh tâm thanh tịnh như vậy, mà không cần có chỗ trụ; không sinh tâm trụ nơi sắc, không sinh tâm trụ nơi thanh, hương, vị, xúc, pháp, nên sinh tâm mà không cần có chỗ trụ.

Này Tu-bồ-đề! Ví như có người, thân to như chúa núi Tu-di. Ngày Tu-bồ-đề! Ý ông thế nào, thân ấy có lớn không?

Tu-bồ-đề thưa:

–Rất lớn, bạch Thế Tôn! Vì sao? Vì Phật nói chẳng phải thân gọi là thân lớn, thân kia chẳng phải thân mới gọi là thân lớn.

Đức Phật bảo Tu-bồ-đề:

–Như số cát có được trong sông Hằng, như vậy nếu có số cát trong nhiều sông Hằng thì ý ông thế nào, số cát trong những sông Hằng ấy có nhiều không?

Tu-bồ-đề thưa:

–Rất nhiều, bạch Thế Tôn! Chỉ những sông Hằng ấy cũng đã nhiều vô số rồi, huống chi là cát.

Đức Phật bảo Tu-bồ-đề:

–Nay ta nói rõ cho ông, nếu có thiện nam, tín nữ nào dùng bảy báu đầy khấp thế giới như số cát sông Hằng mà cúng dường chư Phật Như Lai thì, này Tu-bồ-đề! Ý ông thế nào? Thiện nam, tín nữ đó được phước nhiều không?

Tu-bồ-đề thưa:

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

–Rất nhiều, bạch Thế Tôn! Thiện nam, tín nữ kia được phước rất nhiều.

Đức Phật bảo Tu-bồ-đề:

–Có người dùng bảy báu khắp thế giới như số cát sông Hằng mà bố thí; lại có thiện nam, tín nữ khác đối với pháp môn này mà họ trì cho đến chỉ bốn câu kệ thôi, rồi vì người khác giảng nói, thì phước đức này hơn phước đức trước vô lượng a-tăng-kỳ.

Lại nữa, này Tu-bồ-đề! Tùy nơi nào mà pháp môn này được nói đến, thậm chí một câu kệ thôi, thì nên biết nơi đó, tất cả thế gian Trời, Người, A-tu-la, đều nên cúng dường như tháp miếu của Phật, huống chi là có người họ trì, đọc tụng được hết kinh này.

Này Tu-bồ-đề! Nên biết người ấy đã thành tựu được pháp hiếm có, cao tột đệ nhất. Nếu nơi nào có kinh điển này tức là có Phật, phải tôn trọng như Phật.

Bấy giờ Tôn giả Tu-bồ-đề bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn! Pháp môn này gọi là pháp môn gì? Chúng con phải phụng trì như thế nào?

Đức Phật bảo Tu-bồ-đề:

–Pháp môn này gọi là Kim cang Bát-nhã ba-la-mật, cứ theo tên gọi này mà ông nên phụng trì. Vì sao? Ngày Tu-bồ-đề! Vì Phật nói Bát-nhã ba-la-mật tức chẳng phải Bát-nhã ba-la-mật. Ngày Tu-bồ-đề! Ý ông thế nào? Pháp của Như Lai có thể nói không?

Tu-bồ-đề thưa:

–Bạch Thế Tôn! Pháp của Như Lai không có chỗ để nói.

–Ngày Tu-bồ-đề! Ý ông thế nào? Số vi trấn trong tam thiền thế giới có nhiều không?

Tu-bồ-đề thưa:

–Vi trấn kia rất nhiều, bạch Thế Tôn!

–Ngày Tu-bồ-đề! Những vi trấn ấy, Như Lai nói chẳng phải vi trấn mới gọi là vi trấn, Như Lai nói thế giới chẳng phải thế giới mới gọi là thế giới.

Đức Phật bảo Tu-bồ-đề:

–Ý ông thế nào, có thể dùng ba mươi hai tướng Đại nhân để thấy Như Lai không?

Tu-bồ-đề thưa:

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẶNG KINH

–Dạ không, bạch Thế Tôn! Vì sao? Vì Như Lai nói ba mươi hai tướng Đại nhân tức là chẳng phải tướng nên gọi là ba mươi hai tướng Đại nhân.

Đức Phật bảo Tu-bồ-đề:

–Nếu có thiện nam, tín nữ nào đem thân mạng nhiều như cát sông Hằng mà bố thí; lại có người đối với pháp môn này thọ trì thậm chí chỉ bốn câu kệ thôi, rồi vì người khác giảng nói, thì phước đức đó rất nhiều, nhiều đến vô lượng a-tăng-kỳ.

Khi ấy Tu-bồ-đề nghe Đức Phật nói kinh này, hiểu được nghĩa thú sâu xa, tủi khóc sụt sùi, lau nước mắt mà bạch Phật:

–Thật hiếm có, bạch Đức Bà-già-bà! Thực hiếm có, bạch Đức Tu-già-dà! Phật nói pháp môn sâu xa như thế, mà con từ khi được Tuệ nhân đến giờ, chưa từng được nghe pháp môn như vậy. Vì sao? Vì Phật nói Bát-nhã ba-la-mật tức chẳng phải Bát-nhã ba-la-mật.

Bạch Đức Thế Tôn! Nếu lại có người được nghe kinh này, mà lòng tin thanh tịnh, liền sinh thật tướng. Nên biết người này đã thành tựu công đức hiếm có đệ nhất. Bạch Đức Thế Tôn! Thật tướng ấy tức chẳng phải là thật tướng, cho nên Như Lai gọi là thật tướng.

Bạch Đức Thế Tôn! Con nay được nghe pháp môn như vậy, tin hiểu thọ trì không sợ khó, không sợ không được. Nếu đời tương lai, có chúng sinh nào được nghe pháp môn này, mà tin hiểu trợ trì thì người ấy chính là hiếm có đệ nhất. Vì sao? Vì người ấy không có tướng ngã, tướng nhân, tướng chúng sinh, tướng thọ giả. Vì sao? Vì tướng ngã tức chẳng phải tướng; tướng nhân, tướng chúng sinh, tướng thọ giả tức chẳng phải tướng. Vì sao? Vì lìa được tất cả các tướng tức là chư Phật.

Đức Phật bảo Tu-bồ-đề:

–Đúng vậy, đúng vậy! Nếu lại có người được nghe kinh này không kinh, không khiếp, không sợ. Nên biết người đó rất là hiếm có. Vì sao? Ngày Tu-bồ-đề! Như Lai nói Ba-la-mật đệ nhất, tức chẳng phải Ba-la-mật đệ nhất. Như Lai nói Ba-la-mật đệ nhất nghĩa là vô lượng chư Phật kia cũng nói Ba-la-mật mà gọi là Ba-la-mật.

Này Tu-bồ-đề! Như Lai nói Nhẫn nhục ba-la-mật tức chẳng phải Nhẫn nhục ba-la-mật. Vì sao? Ngày Tu-bồ-đề! Như ta xưa kia bị vua Ca-lợi cắt đứt thân thể, lúc đó ta không có tướng ngã, không có

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

tướng chúng sinh, không có tướng nhân, không có tướng thọ giả, không tướng cũng chẳng phải là không tướng. Vì sao? Này Tu-bồ-đề! Vì xưa kia, khi ta bị phanh xé thân thể, nếu ta còn có tướng ngã, tướng nhân, tướng chúng sinh, tướng thọ giả tất phải sinh sân hận.

Này Tu-bồ-đề! Ta nhớ lại thời quá khứ, năm trăm đời về trước, làm vị tiên nhẫn nhục. Trong những đời đó, ta không có tướng ngã, tướng nhân, tướng chúng sinh, tướng thọ giả. Cho nên, này Tu-bồ-đề! Bồ-tát phát tâm Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác, phải lìa tất cả các tướng. Vì sao? Vì nếu tâm có chỗ trụ tức là chẳng phải trụ. Không nên sinh tâm trụ nơi sắc, không nên sinh tâm trụ nơi thanh, hương, vị, xúc, pháp nên sinh tâm không trụ. Cho nên, Phật nói Bồ-tát tâm không trụ nơi sắc mà bố thí.

Này Tu-bồ-đề! Bồ-tát vì lợi ích cho tất cả chúng sinh nên phải bố thí như vậy.

Tu-bồ-đề thưa:

–Bạch Thế Tôn! Tất cả tướng chúng sinh tức chẳng phải tướng. Vì sao? Vì Như Lai nói tất cả chúng sinh tức chẳng phải là chúng sinh.

–Này Tu-bồ-đề! Như Lai là Đấng nói lời chân chánh, là Đấng nói lời chắc thật, là Đấng nói lời đúng đắn, là Đấng nói lời không sai khác.

Này Tu-bồ-đề! Pháp mà Như Lai đã chứng, đã nói đó không thật cũng không nói dối.

Này Tu-bồ-đề! Ví như có người vào chỗ tối thì không thể thấy gì. Nếu Bồ-tát làm việc bố thí mà tâm còn trụ nơi việc mình làm thì cũng lại như vậy.

Này Tu-bồ-đề! Ví như người có mắt, lại được ánh sáng mặt trời soi chiếu hết các phần tối, nên thấy đủ loại màu sắc. Nếu Bồ-tát thực hành bố thí mà không trụ nơi việc mình làm thì cũng lại như vậy.

Lại nữa, này Tu-bồ-đề! Nếu có thiện nam, tín nữ nào đối với pháp môn này mà có thể thọ trì, đọc tụng, tu hành thì Như Lai dùng trí tuệ Phật đều biết người ấy, đều thấy người ấy, đều hiểu người ấy là đã thành tựu được công đức vô lượng, vô biên.

Này Tu-bồ-đề! Nếu có thiện nam, tín nữ nào buổi sáng bố thí

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẶNG KINH

thân mạng nhiều bằng số cát sông Hằng, buổi trưa lại bốc thí thân mạng nhiều bằng số cát sông Hằng, buổi chiều cũng bốc thí thân mạng nhiều như số cát sông Hằng. Như thế cứ xả vô lượng thân mạng nhiều như số cát sông Hằng, cứ bốc thí thân mạng như thế cho đến trăm, ngàn, vạn ức na-do-tha kiếp. Nếu lại có người nghe pháp môn này sinh lòng tin, không chút chê bai thì phước đức đó hơn người kia vô lượng a-tăng-kỳ, huống chi lại còn biên chép, thọ trì, đọc tụng, tu hành, vì người mà rộng nói.

Này Tu-bô-đề! Nói tóm lại, pháp môn này công đức vô biên, không thể nghĩ bàn, không thể xứng lường được. Với pháp môn này, Như Lai vì người phát tâm Đại thừa, vì người phát tâm Tối thượng thừa mà nói. Nếu có người siêng thọ trì, đọc tụng, tu hành kinh này, rộng nói cho người, Như Lai đều biết người ấy, đều thấy người ấy đã thành tựu công đức nhiều vô lượng, vô biên, không thể nghĩ bàn, không thể xứng lường. Những người như thế, mới gánh vác được đạo Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác của Như Lai. Vì sao? Ngày Tu-bô-đề! Vì nếu người ưa tiểu pháp, thì đối với kinh này không thể thọ trì, đọc tụng, tu hành, hay vì người khác giảng nói. Nếu còn thấy có ngã, thấy có chúng sinh, thấy có người, thấy có thọ giả, mà người đó đối với pháp môn này, có thể thọ trì, đọc tụng, tu hành, vì người khác giảng nói thì không có chuyện đó xảy ra.

Này Tu-bô-đề! Mọi chỗ mọi nơi, nếu có kinh này thì tất cả thế gian Trời, Người, A-tu-la đều nên cúng dường. Nên biết chỗ ấy như là tháp miếu, phải nên cung kính làm lễ, nhiều quanh, dùng các thứ hương hoa mà rải nơi ấy.

Lại nữa, ngày Tu-bô-đề! Nếu có thiện nam, tín nữ thọ trì, đọc tụng kinh này mà bị người khinh rẻ (Vì sao? Vì do nghiệp tội đời trước người đó phải bị đọa vào ác đạo, nên đời này mới bị người khinh rẻ), thì nhờ trì tụng nên tội nghiệp đời trước liền bị tiêu diệt, và sẽ được đạo Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác.

Này Tu-bô-đề! Ta nhớ thuở quá khứ, cách nay vô lượng a-tăng-kỳ, a-tăng-kỳ kiếp, ở trước Phật Nhiên Đăng, ta được gặp tám mươi bốn trăm, ngàn vạn, ức na-do-tha Đức Phật, ta đều cúng dường, thờ phụng không có bỏ qua.

Này Tu-bô-đề! Vô lượng chư Phật như vậy, ta đều cúng dường,

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

thờ phụng không có bở qua. Nếu lại có người, ở đời mạt thế sau này mà có thể thọ trì, đọc tụng, tu hành kinh này, thì công đức ấy dầu đem công đức cúng dường chư Phật của ta mà so sánh cũng chẳng bằng một phần trăm, ngàn, vạn, ức, phần, cho đến toán số thí dụ cũng chẳng sánh bằng.

Này Tu-bồ-đề! Nếu có thiện nam, tín nữ ở đời mạt thế sau này, có thọ trì, đọc tụng, tu hành kinh này, thì công đức ấy nếu ta nói ra cho hết, hoặc có người nghe thì tâm liền cuồng loạn, nghi hoặc không tin.

Này Tu-bồ-đề! Nên biết pháp môn này không thể nghĩ bàn, và quả báo cũng không thể nghĩ bàn.

Bấy giờ, Tu-bồ-đề bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn! Bồ-tát nên phát tâm Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác như thế nào? Nên an trụ thế nào? Tu hành thế nào? Hàng phục tâm ấy thế nào?

Đức Phật bảo:

–Này Tu-bồ-đề! Bồ-tát phát tâm Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác nên sinh tâm như vậy: “Ta phải diệt độ cho tất cả chúng sinh, khiến họ đều vào cõi Vô dư Niết-bàn.” Diệt độ tất cả chúng sinh như vậy rồi, mà không có một chúng sinh nào thật sự được diệt độ. Vì sao? Ngày Tu-bồ-đề! Vì nếu Bồ-tát có tướng chúng sinh, tướng nhân, tướng thọ giả tức chẳng phải là Bồ-tát. Vì sao? Ngày Tu-bồ-đề! Vì thật không có pháp nào gọi là Bồ-tát phát tâm Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác.

Này Tu-bồ-đề! Ý ông thế nào? Ở chỗ Phật Nhiên Đăng, Như Lai có pháp gì để được Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác không?

Tu-bồ-đề thưa:

–Dạ không, bạch Thế Tôn! Theo con hiểu nghĩa Phật đã nói, ở chỗ Phật Nhiên Đăng, Như Lai không có pháp gì để được Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác.

Đức Phật dạy:

–Đúng vậy, đúng vậy! Ngày Tu-bồ-đề! Thật không có pháp gì, ở chỗ Phật Nhiên Đăng, Như Lai được Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác.

Này Tu-bồ-đề! Nếu Như Lai có pháp gì để được Vô thượng

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Chánh đẳng Chánh giác, thì chắc Phật Nhiên Đăng không thọ ký cho ta là: “Về đời sau, ông sẽ thành Phật, hiệu là Thích-ca Mâu-ni.” Bởi thật không có pháp gì để được Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác, cho nên Phật Nhiên Đăng mới thọ ký cho ta và nói như vầy: “Này Ma-na-bà! Về đời sau, ông sẽ thành Phật, hiệu là Thích-ca Mâu-ni.” Vì sao? Ngày Tu-bồ-đề! Vì nói Như Lai tức là chân như thật tánh.

Này Tu-bồ-đề! Nếu có người nói Như Lai được Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác thì người đó nói không thật.

Này Tu-bồ-đề! Thật không có pháp gì để được Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác cả.

Này Tu-bồ-đề! Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác mà Như Lai đã được; ở trong đó, không thật, không nói dối; cho nên Như Lai nói tất cả pháp đều là Phật pháp.

Này Tu-bồ-đề! Tất cả pháp được nói, tất cả pháp đó tức chẳng phải là tất cả pháp, cho nên gọi là tất cả pháp. Ngày Tu-bồ-đề! Ví như người có thân hình to đẹp.

Tu-bồ-đề thưa:

–Bạch Thế Tôn! Như Lai nói thân hình to đẹp tức chẳng phải thân lớn, cho nên Như Lai gọi là thân lớn.

Đức Phật bảo Tu-bồ-đề:

–Bồ-tát cũng như vậy; nếu nói rằng: “Ta sẽ diệt độ cho vô lượng chúng sinh”, tức chẳng phải Bồ-tát.

Đức Phật bảo Tu-bồ-đề:

–Ý ông thế nào, thật có pháp nào gọi là Bồ-tát không?

Tu-bồ-đề thưa:

–Dạ không, bạch Thế Tôn! Thật không có pháp nào gọi là Bồ-tát. Cho nên Phật nói tất cả pháp đều không có nhân, không có chúng sinh, không có thọ giả.

–Này Tu-bồ-đề! Nếu Bồ-tát nói rằng: “Ta trang nghiêm cõi Phật”, ấy không gọi là Bồ-tát. Vì sao? Vì Như Lai nói trang nghiêm cõi Phật là gì? Trang nghiêm cõi Phật tức là chẳng phải trang nghiêm, mới gọi là trang nghiêm cõi Phật.

Này Tu-bồ-đề! Nếu Bồ-tát thông đạt được vô ngã, vô ngã pháp thì Như Lai gọi là chân thật Bồ-tát, là Bồ-tát.

Này Tu-bồ-đề! Ý ông thế nào, Như Lai có Nhục nhã không?

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Tu-bồ-đề thưa:

–Đúng vậy, bạch Thế Tôn! Như Lai có Nhục nhã!

Đức Phật bảo Tu-bồ-đề:

–Ý ông thế nào, Như Lai có Thiên nhã không?

Tu-bồ-đề thưa:

–Đúng vậy, bạch Thế Tôn! Như Lai có Thiên nhã!

Đức Phật bảo Tu-bồ-đề:

–Ý ông thế nào, Như Lai có Tuệ nhã không?

Tu-bồ-đề thưa:

–Đúng vậy, bạch Thế Tôn! Như Lai có Tuệ nhã!

Đức Phật bảo Tu-bồ-đề:

–Ý ông thế nào, Như Lai có Pháp nhã không?

Tu-bồ-đề thưa:

–Đúng vậy, bạch Thế Tôn! Như Lai có Pháp nhã!

Đức Phật bảo Tu-bồ-đề:

–Ý ông thế nào, Như Lai có Phật nhã không?

Tu-bồ-đề thưa:

–Đúng vậy, bạch Thế Tôn! Như Lai có Phật nhã!

Đức Phật bảo Tu-bồ-đề:

–Ý ông thế nào, như cát trong sông Hằng, Phật có nói là cát không?

Tu-bồ-đề thưa ràng

–Đúng vậy, bạch Thế Tôn. Như Lai nói là cát!

Đức Phật bảo Tu-bồ-đề:

–Ý ông thế nào? Nhiều những sông Hằng thì số cát sẽ nhiều hơn số cát trong một sông Hằng; thế giới chư Phật bằng với số cát trong những sông Hằng ấy; thế giới như vậy, có gọi là nhiều không?

Tu-bồ-đề thưa:

–Thế giới kia rất nhiều, bạch Thế Tôn!

Đức Phật bảo Tu-bồ-đề:

–Có ngàn loại tâm của những chúng sinh trụ trong ngàn ấy thế giới, Như Lai đều biết. Vì sao? Vì Như Lai nói ở các tâm trụ ấy đều chẳng phải là tâm trụ, mới gọi là tâm trụ. Vì sao?

Này Tu-bồ-đề! Vì tâm quá khứ không thể nắm bắt, tâm hiện tại không thể nắm bắt, tâm vị lai không thể nắm bắt.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Này Tu-bồ-đề! Ý ông thế nào? Nếu có người dùng bảy báu đầy khấp tam thiên đại thiên thế giới để bố thí, thì thiện nam, tín nữ nhờ nhân duyên ấy có được phước nhiều không?

Tu-bồ-đề thưa:

–Đúng vậy, bạch Thế Tôn! Người đó nhờ nhân duyên ấy được phước rất nhiều.

Đức Phật dạy:

–Đúng vậy, đúng vậy! Ngày Tu-bồ-đề! Thiện nam, tín nữ kia nhờ nhân duyên ấy được phước rất nhiều.

Này Tu-bồ-đề! Nếu phước đức có thật, thì Như Lai tất không nói phước đức nhiều, phước đức nhiều.

Này Tu-bồ-đề! Ý ông thế nào? Có thể dùng sắc thân đầy đủ để thấy Phật không?

Tu-bồ-đề thưa:

–Dạ không, bạch Thế Tôn! Không thể do nơi sắc thân mà thấy được Như Lai. Vì sao? Vì Như Lai nói, sắc thân đầy đủ tức chẳng phải sắc thân đầy đủ, cho nên Như Lai mới gọi là sắc thân đầy đủ.

Đức Phật bảo Tu-bồ-đề:

–Ý ông thế nào? Có thể do nơi các tướng đầy đủ mà thấy được Như Lai không?

Tu-bồ-đề thưa:

–Dạ không, bạch Thế Tôn! Không thể do các tướng đầy đủ mà thấy được Như Lai. Vì sao? Vì Như Lai nói, các tướng đầy đủ tức chẳng phải đầy đủ, cho nên Như Lai mới gọi là các tướng đầy đủ.

Đức Phật bảo Tu-bồ-đề:

–Ý ông thế nào? Ông chớ nên cho rằng Như Lai có suy nghĩ: “Ta có nói pháp ư?” Ngày Tu-bồ-đề! Chớ nghĩ như vậy. Vì sao? Vì nếu có người nói: Như lai có nói pháp, tức là phỉ báng Phật, không hiểu lời ta dạy. Vì sao? Ngày Tu-bồ-đề! Vì Như Lai nói pháp, mà nói pháp là không có pháp gì nói được, mới gọi là nói pháp.

Bấy giờ, Tuệ mạng Tu-bồ-đề bạch Phật:

–Bạch Đức Thế Tôn! Có thể có chúng sinh ở đời vị lai, nghe nói pháp này mà sinh lòng tin không?

Đức Phật bảo Tu-bồ-đề:

–Chúng sinh nghĩa là chẳng phải chúng sinh, cũng chẳng phải

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

không chúng sinh. Vì sao? Vì chúng sinh ấy, Như Lai nói chẳng phải chúng sinh, mới gọi là chúng sinh.

Đức Phật bảo Tu-bồ-đề:

–Ý ông thế nào, Như Lai có được Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác không?

Tu-bồ-đề thưa:

–Dạ không, bạch Thế Tôn! Thế Tôn không có một pháp nhỏ nào để Như Lai được Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác.

Đức Phật bảo Tu-bồ-đề:

–Đúng vậy, đúng vậy! Này Tu-bồ-đề! Đối với Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác, cho đến một chút pháp ta cũng không có được, mới gọi là Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác.

Lại nữa, này Tu-bồ-đề! Pháp ấy bình đẳng, không có cao thấp; đó gọi là Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác. Nhờ không chúng sinh, không nhân, không thọ giả nên được bình đẳng Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác; tất cả các pháp thiện cũng được Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác. Này Tu-bồ-đề! Nói pháp thiện ấy là pháp thiện, Như Lai nói chẳng phải pháp thiện, mới gọi là pháp thiện.

Này Tu-bồ-đề! Nếu có người dùng bảy báu nhiều như những núi chúa Tu-di, ở trong tam thiên đại thiền thế giới mà bố thí; nếu lại có người, dùng kinh Bát-nhã ba-la-mật này để thọ trì, đọc tụng, thậm chí chỉ bốn câu kệ thôi, rồi vì người khác mà giảng nói, thì phước đức của sự bố thí bảy báu kia chẳng bằng một phần trăm, một phần ngàn, một phần trăm ngàn vạn, chẳng bằng một phần trăm chiếc lông người, chẳng bằng một phần vô lượng, vô biên, cho đến toán số thí dụ cũng chẳng bằng.

Này Tu-bồ-đề! Ý ông thế nào? Ông chớ bảo Như Lai có suy nghĩ: “Ta phải độ chúng sinh ư?” Tu-bồ-đề chớ nghĩ như vậy! Vì sao? Vì thật không có chúng sinh nào Như Lai độ cả.

Đức Phật bảo Tu-bồ-đề:

–Nếu thấy có chúng sinh nào Như Lai độ, thì Như Lai có tướng ngã, nhân, chúng sinh, thọ giả. Này Tu-bồ-đề! Như lai nói có ngã tức là chẳng phải có ngã, mà kẻ phàm phu ngu si cho là có ngã. Này Tu-bồ-đề! Kẻ phàm phu ngu si ấy, Như lai nói chẳng phải là phàm phu ngu si, cho nên mới gọi là phàm phu ngu si.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Này Tu-bồ-đề! Ý ông thế nào? Có thể dùng tướng thành tựu để được thấy Như Lai không?

Tu-bồ-đề thưa:

–Như con hiểu nghĩa Như lai đã nói, không thể dùng tướng thành tựu mà thấy được Như Lai.

Đức Phật dạy:

–Đúng vậy, đúng vậy! Ngày Tu-bồ-đề! Không thể dùng tướng thành tựu mà thấy được Như Lai.

Đức Phật bảo Tu-bồ-đề:

–Nếu dùng tướng thành tựu mà quán Như Lai thì Chuyển luân thánh vương cũng là Như Lai. Cho nên, không thể dùng tướng thành tựu mà thấy được Như Lai.

Khi ấy Đức Thế Tôn nói kệ:

*Nếu dùng sắc thấy ta
Lấy âm thanh cầu ta
Người ấy tu tà đạo
Không thể thấy Như Lai.
Như Lai kia diệu thể
Tức Pháp thân chư Phật
Pháp thể không thể thấy
Thức kia không thể biết.*

Này Tu-bồ-đề! Ý ông thế nào? Như Lai có thể dùng tướng thành tựu mà được Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác không? Ngày Tu-bồ-đề! Ông chớ nghĩ như vậy: “Như Lai dùng tướng thành tựu mà được Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác.”

Này Tu-bồ-đề! Nếu ông nghĩ rằng Bồ-tát phát tâm Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác, nói tướng đoạn diệt của các pháp. Ngày Tu-bồ-đề! Ông chớ nghĩ như vậy! Vì sao? Vì Bồ-tát phát tâm Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác thì không nói tướng đoạn diệt của các pháp.

Này Tu-bồ-đề! Nếu có thiện nam, tín nữ dùng bảy báu có khắp trong những thế giới như số cát sông Hằng mà bố thí; lại nếu có vị Bồ-tát biết tất cả các pháp là vô ngã, đạt được Vô sinh pháp nhãn; thì công đức này hơn phước đức bố thí bảy báu đã nói ở trước. Ngày Tu-bồ-đề! Do các Bồ-tát không nhận lấy phước đức.

Tu-bồ-đề bạch Phật:

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

–Bạch Thế Tôn! Tại sao Bồ-tát không nhận lấy phước đức?
Đức Phật bảo Tu-bồ-đề:

–Bồ-tát thọ phước đức nhưng không giữ phước đức, cho nên mới gọi là Bồ-tát giữ phước đức.

Này Tu-bồ-đề! Nếu có người nói Như Lai hoặc đến, hoặc đi, hoặc ngồi, hoặc nằm, thì người ấy không hiểu nghĩa Như Lai đã nói. Vì sao? Vì Như Lai là không từ đâu đến, không đi về đâu, cho nên mới gọi là Như Lai.

Này Tu-bồ-đề! Nếu thiện nam, tín nữ nào đem vi trùn của tam thiên đại thiêng thế giới, lại đem nhiều thế giới vi trùn như trên nghiền nát thành a-tăng-kỳ vi trùn. Ngày Tu-bồ-đề! Ý ông thế nào? Những vi trùn ấy có nhiều không?

Tu-bồ-đề thưa:

–Những vi trùn kia rất nhiều, bạch Thế Tôn! Vì sao? Vì nếu những vi trùn ấy mà thật có, tức Phật không nói những vi trùn ấy. Vì sao? Vì Phật mà nói những vi trùn ấy tức chẳng phải những vi trùn, cho nên Phật mới nói đó là những vi trùn. Bạch Thế Tôn! Như Lai nói tam thiêng đại thiêng thế giới tức chẳng phải thế giới, cho nên Phật mới nói đó là tam thiêng đại thiêng thế giới. Vì sao? Vì nếu thế giới thật có tức là tương nhất hợp. Như Lai nói tương nhất hợp tức chẳng phải là tương nhất hợp, cho nên Như Lai mới gọi đó là tương nhất hợp.

Đức Phật bảo Tu-bồ-đề:

–Tương nhất hợp tức là không thể nói, chỉ có những người phàm phu mới tham đắm việc đó. Vì sao? Ngày Tu-bồ-đề! Vì nếu có người nói như vậy: “Phật nói thấy ngã, thấy nhân, thấy chúng sinh, thấy thọ giả.” Ngày Tu-bồ-đề! Ý ông thế nào? người ấy nói có đúng không?

Tu-bồ-đề thưa:

–Dạ không, bạch Thế Tôn! Vì sao? Bạch Thế Tôn! Vì Như Lai nói: “Thấy ngã, thấy nhân, thấy chúng sinh, thấy thọ giả tức chẳng phải thấy ngã, thấy nhân, thấy chúng sinh, thấy thọ giả; mới gọi đó là thấy ngã, thấy nhân, thấy chúng sinh, thấy thọ giả.”

–Ngày Tu-bồ-đề! Bồ-tát phát tâm Vô thượng Chánh đẳng Chánh giác đối với tất cả pháp nên biết như vậy, thấy như vậy, tin như vậy, nhưng không trụ nơi pháp tương như vậy. Vì sao? Ngày Tu-bồ-đề! Gọi pháp tương là pháp tương, Như Lai nói tức chẳng phải

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

pháp tướng, mới gọi đó là pháp tướng.

Này Tu-bồ-đề! Nếu có Đại Bồ-tát dùng bảy báu có khắp trong vô lượng a-tăng-kỳ thế giới mà bố thí; lại nếu có thiện nam, tín nữ phát tâm Bồ-tát đối với kinh Bát-nhã ba-la-mật này mà đọc tụng, thọ trì, cho đến chỉ bốn câu kệ thôi, lại vì người khác mà giảng nói thì phước đức người này hơn vị Bồ-tát kia vô lượng a-tăng-kỳ. Thế nào là vì người mà diễn nói, mà không gọi là nói, đó là diễn nói?

Bấy giờ Đức Tôn vì điều hỏi ấy mà nói kệ:

*Tất cả pháp hữu vi
Như đèn, sao, màng, huyền
Như bọt, sương, mộng, chớp
Nên làm như đã quán.*

Đức Phật nói kinh này xong, Trưởng lão Tu-bồ-đề cùng các Đại Bồ-tát, các Tỳ-kheo, Tỳ-kheo-ni, Uưu-bà-tắc, Uưu-bà-di, tất cả thế gian Trời, Người, A-tu-la, Càn-thát-bà... nghe Phật nói vậy, đều rất vui vẻ, tin nhận phụng hành.

